

Cuprins

Un copil mascat	5
Trezirea din vis	101
Bărbatul care iubea	213

III

Așadar aici bătea inima revoluției: în acest sat din estul congolez, printre colinele din preajma lacului Kivu. Înainte de a ajunge acolo, Elias își închipuia bubuitul armelor, figuri brăzdate de duritatea luptelor, discursuri înflăcărâte, eroismul și sacrificiul, vorbele murmurate chiar înaintea morții, combatanții cu trăsături mândre și bărbătești. Revoluția...

Prima sa întâlnire cu realitatea nu semăna deloc cu tot ce crezuse. Două femei pregăteau de mâncare în fața unei colibe și se ciondăneau liniștite, fără a înceta să frământa aluatul pe tăblia goală a mesei. Nu le înțelegea limba, iar asta făcea scena și mai comună, ar fi putut avea loc în Angola sau oriunde altundeva, în orice altă țară, în orice limbă. Una dintre cele

două femei era înaltă și matură, foarte trupeșă. Sâni ei mari, aproape goi și plini de făină se revărsau peste masă și se loveau unul de altul la fiecare mișcare a brațelor. Cea de-a doua era foarte tânără, avea un trup subțire, cu coapse fine. Pe o frânghie erau puse rufe la uscat, un amestec familial de cămăși bărbățești, prosoape, lenjerie femeiască...

Amorțit de oboseala unei călătorii lungi, Elias se plimba încoace și-ncolo cu sentimentul că a pătruns în culisele revoluției, acolo unde actorii se pregăteau pentru acte de eroism și fapte de arme strălucitoare. În cantina amenajată în aer liber, un soldat dormea, așezat la o masă, cu fruntea sprijinită de scândurile groase pe care zăcea un kalașnikov demontat. Una dintre piese căzuse pe jos. Elias a ridicat-o și a așezat-o în mijlocul aceluia atelier de război improvizat... Un alt soldat, instalat printre arbuști, ținea o cuvântare cuiva. Elias s-a apropiat să-l asculte și a văzut că nu se afla nimeni în fața tribunului. Vorbea în gol, privirea sa calmă plutea într-un nor de fum aromat, ușor amărui. Același fum care îi învăluia seara pe copiii străzii, micii fumători de hașiș, în

bidonvilul din Dondo... Un tânăr luptător a traversat curtea cu un pas hotărât, potrivindu-și mitraliera pe umăr, ca și cum, dintr-o clipă într-alta, urma să se angajeze într-o bătălie, apoi s-a oprit, a început să stea la taclale cu cele două bucătărese și să râdă...

Viața din această curte dosită a revoluției părea să fie un joc căruia Elias nu îi prindea încă sensul. I se spusese că tatăl său urma să se întoarcă a doua zi dimineața și că îi va explica poate uimitorul stil de viață al acestor rebeli în vacanță. Elias remarcase deja o mulțime de bizarerii: discursul tribunului drogat, râsul neașteptat al tânărului mitralior... Iar noaptea, în camera vecină, o luptă grea a unor trupuri împreunate, un act foarte banal, dar care se potrivea prea puțin cu puritatea pasionată care însemna pentru el revoluția. În fosforescența lunii pline, vedea stinghia patului și două perechi de picioare, niște tălpi care se mișcau în ritmul plăcerii. La un moment dat, piciorul drept al amantului s-a agitat frenetic, sfâșiind salteaua. Era comic. „Plăcerea este ridicolă când nimic altceva nu ne unește“, și-a spus Elias. Degetele

picioarelor s-au crispat, ca într-un spasm, apoi s-au relaxat. Totul se exprima prin piciorul acela, de la dorința înflăcărată până la moleșeala finală. Amanta era bucătăreasa cea grasă pe care o văzuse la sosire. Era destul de copt ca să-și dea seama că, printre atâția bărbați singuri, prezența unor astfel de femei era inevitabilă. Dar nu înțelegea de ce visul revoluționar nu îi învățase încă pe bărbații și pe femeile acelea să trăiască o altfel de dragoste decât acea scurtă agitație găfâită.

...Cu mulți ani mai târziu, naivitatea întrebării avea să-i revină în minte, iar el avea să-și spună că acea reflecție de adolescent despre revoluție și dragoste nu era chiar atât de tâmpită. Pentru că la ce servesc tresăltările eliberatoare dacă nu ne schimbă radical modul de a ne înțelege și a ne iubi semenii? Avea să-și dea seama că, de la noaptea aceea cu lună plină, dragostea devenise pentru el un criteriu secret de judecare a oricărei activități umane pe acest pământ.

Elias a crezut la început că era vorba de un hoț: în ceața primelor ore ale dimineții,

un om s-a strecurat pe lângă coliba vecină, a împins discret ușa, apoi a ieșit și s-a privit în dreptunghiul oglinzii fixate de pervaz. Și-a netezit pieptănătura, și-a aranjat gulerul vestonului, s-a întors...

Elias l-a recunoscut pe tatăl său. I s-a părut mic („E din cauză că am crescut“, și-a spus el) și îmbrăcat cu acea eleganță de cocoș pe care o afișează unii militari. Uniforma era prea strâmtă, prea încărcată de buzunare și nasturi. Semăna cu... un ofițer portughez! Elias s-a îndepărtat de fereastră, sperând să șteargă prin cuvinte acea penibilă primă impresie. Avea atâtea să-i povestească acestui om.

Voia să-i vorbească despre maică-sa în închisoarea din Dondo. O femeie invizibilă, pierdută în mulțimea de prizonieri. Și apoi smulsă din masa aceea umană, o umbră mută întinsă în baraca lor, pe malul râului Cuanza. Și, sub pielea ei pământie, strălucirea albă a claviculei fracturate. I-ar vorbi și despre Anibal, preotul al cărui Dumnezeu accepta liniștit și clavicula sfărâmată, și trupul unui prizonier cu rănille forfotind de insecte, și moartea acelei femei care, cu câteva zile înainte, păstra

în adâncitura din dreptul cotului toată fericirea de pe lume...

S-a depărtat de tatăl care îl îmbrățișa și a bolborosit: „Știi, mama a... murit. Și când era...” „Da, da, mi s-a spus”, s-a grăbit să răspundă tatăl și s-a dus să îndrepte o hartă care atârna strâmb pe perete. „Da, știam... Sunt lucruri...” Elias se aștepta să audă „îngrozitoare”, dar tatăl a tușit și a încheiat cu un suspin: „Sunt lucruri care se întâmplă.”

În momentul acela, în odaie a intrat o femeie. Înaltă și slabă. O albă. „Faceți cunoștință”, a spus tatăl. „Elias. Jacqueline.” Femeia avea ochi incolori, o față ascuțită, destul de ridată și purta o uniformă militară cu aceeași croială un pic cam teatrală, ca a tatălui său. Ascultând-o, Elias a aflat că era belgiană, militantă anticolonialistă și internaționalistă (își sublinia angajamentul cu insistență, aproape în fiecare frază). Desigur, toate acestea erau foarte importante, dar, în mod straniu, Elias s-a gândit mai ales la corpul lung al acestei femei pe care probabil că tatăl său îl strângea noaptea în brațe. Și a simțit o bucurie dureroasă că nu apucase să vorbească de maică-sa și de clavicula ei sfârâmată...